Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 17. decembra 2015*

„Predhodno odločanje — Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah — Uredba (ES) št. 805/2004 — Evropski nalog za izvršbo nespornih zahtevkov — Pogoji za potrditev — Pravice dolžnika — Pravno sredstvo zoper sodbo“

V zadevi C-300/14,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo hof van beroep te Antwerpen (pritožbeno sodišče v Antwerpnu, Belgija) z odločbo z dne 16. junija 2014, ki je prispela na Sodišče 20. junija 2014, v postopku

Imtech Marine Belgium NV

proti

Radio Hellenic SA,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik tretjega senata v funkciji predsednika četrtega senata, J. Malenovský, M. Safjan (poročevalec), sodnika, A. Prechal in K. Jürimäe, sodnici,

generalni pravobranilec: P. Cruz Villalón,

sodni tajnik: A. Calot Escobar,

na podlagi pisnega postopka,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za belgijsko vlado C. Pochet, J.-C. Halleux in L. Van den Broeck, agenti,

— za poljsko vlado B. Majczyna, agent,

— za portugalsko vlado L. Inez Fernandes in E. Pedrosa, agenta,

— za Evropsko komisijo G. Wils in A.-M. Rouchaud-Joët, agenta,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 8. septembra 2015

izreka naslednjo

* Jezik postopka: nizozemščina.

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago člena 19(1) Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 805/2004 z dne 21. aprila 2004 o uvedbi evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 7, str. 38).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Imtech Marine Belgium NV (v nadaljevanju: Imtech Marine) s sedežem v Belgiji, in družbo Radio Hellenic SA (v nadaljevanju: Radio Hellenic) s sedežem v Grčiji, zaradi zahteve prvonavedene za potrditev zamudne sodbe, ki se nanaša na terjatev, ki vključuje pogodbeno kazen in zamudne obresti, kot evropskega naloga za izvršbo v smislu Uredbe št. 805/2004.

Pravni okvir

Pravo Unije

Uredba št. 44/2001

3 Člen 34, točka 2, Uredbe Sveta (ES) št. 44/2001 z dne 22. decembra 2000 o pristojnosti in priznavanju ter izvrševanju sodnih odločb v civilnih in gospodarskih zadevah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 19, zvezek 4, str. 42) določa, da se sodna odločba ne prizna, „če tožencu, ki se ni spustil v postopek, ni bilo vročeno pisanje o začetku postopka ali enakovredno pisanje pravočasno in na tak način, da bi lahko pripravil obrambo, razen če toženec ni začel postopka za izpodbijanje sodne odločbe, čeprav je imel to možnost“.

Uredba št. 805/2004

4 V uvodnih izjavah od 10 do 14, 18 in 19 Uredbe št. 805/2009 je navedeno:

„(10) Če je sodišče v državi članici izdalo sodbo o nespornem zahtevku v odsotnosti sodelovanja dolžnika v postopku, je odprava vseh preverjanj v državi članici izvršbe neizogibno povezana in odvisna od obstoja zadostnega jamstva glede upoštevanja pravic obrambe.

(11) Ta uredba si prizadeva zagotavljati temeljne pravice in upošteva načela, ki jih priznava predvsem Listina Unije o temeljnih pravicah [v nadaljevanju: Listina]. Predvsem si prizadeva zagotoviti polno spoštovanje pravice do poštenega sojenja kot jo priznava člen 47 Listine.

(12) Treba je uvesti minimalne standarde za postopke, ki vodijo do sodbe, da bi zagotovili obveščenost dolžnika o postopkih, ki jih je sodišče uvedlo proti njemu, o zahtevah za njegovo aktivno sodelovanje v postopkih za ugovarjanje zahtevku in o posledicah njegovega nesodelovanja, in sicer pravočasno in na tak način, ki mu omogoča pripraviti obrambo.

(13) Zaradi razlik med državami članicami glede predpisov o civilnem postopku in predvsem tistih določb, ki urejajo vročanje listin, je treba predpisati določno in podrobno opredelitev teh minimalnih standardov. Predvsem se noben način vročanja, ki temelji na pravni fikciji glede izpolnjevanja teh minimalnih standardov, ne more šteti kot zadosten za potrditev sodbe kot evropskega naloga za izvršbo.

(14) Za vse načine vročanja, naštete v členih 13 in 14, je značilna bodisi popolna gotovost (člen 13) bodisi zelo visoka stopnja verjetnosti (člen 14), da je vročeni dokument dosegel naslovljenca. V drugi kategoriji se sodbo potrdi kot evropski nalog za izvršbo samo, če ima država članica

izvora vzpostavljen ustrezen mehanizem, ki omogoča dolžniku zoper sodbo vložiti pravno sredstvo pod pogoji, določenimi v členu 19 v tistih izjemnih primerih, ko dokument ne doseže naslovljenca kljub temu, da se je ravnalo v skladu s členom 14.

[…]

(18) Vzajemno zaupanje v pravosodje držav članic utemeljuje presojo sodišča ene države članice, da so izpolnjeni vsi pogoji za potrditev sodbe kot evropskega naloga za izvršbo, ki omogoča, da se sodba izvrši v vseh drugih državah članicah brez sodnega preizkusa pravilne uporabe minimalnih postopkovnih standardov v državi članici, kjer naj se sodba izvrši.

(19) Ta uredba ne pomeni obveznosti za države članice, da prilagodijo svojo nacionalno zakonodajo minimalnim postopkovnih standardom, ki jih določa. Pomeni spodbudo v ta namen z omogočanjem učinkovitejše in hitrejše izvršljivosti sodb v drugih državah članicah zgolj, če so izpolnjeni ti minimalni standardi.“

5 Člen 6 te uredbe, naslovljen „Pogoji za potrditev kot evropskega naloga za izvršbo“, v odstavku 1 določa:

„Sodba o nespornem zahtevku, izdana v državi članici, se kadarkoli na zahtevo sodišču izvora potrdi kot evropski nalog za izvršbo, če:

(a) je sodba izvršljiva v državi članici izvora;

(b) sodba ni v nasprotju s pravili o sodni pristojnosti, ki so določeni v oddelkih 3 in 6 Poglavja II Uredbe (ES) št. 44/2001; in

(c) so sodni postopki v državi članici izvora izpolnili pogoje, kot so določeni v poglavju III, kadar je zahtevek nesporen v smislu člena 3(1)(b) ali (c); in

(d) je bila sodba izdana v državi članici stalnega bivališča dolžnika v smislu člena 59 Uredbe (ES) št. 44/2001, v primerih, ko:

— je zahtevek nesporen v smislu člena 3(1)(b) ali (c);

— se nanaša na pogodbo, ki jo sklene oseba, potrošnik, za namen, ki se lahko šteje, da je za izven njegovega poslovanja ali poklica;

— je dolžnik potrošnik.“

6 Člen 9 Uredbe št. 805/2004, naslovljen: „Izdaja potrdila o evropskem nalogu za izvršbo“, določa:

„1. Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo se izda z uporabo standardnega obrazca iz Priloge I.

2. Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo se izda v jeziku sodbe.“

7 Člen 10 Uredbe št. 805/2004, naslovljen: „Popravek ali umik potrdila o evropskem nalogu za izvršbo“, določa:

„1. Potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo se na zahtevo sodišču izvora:

(a) popravi, kadar zaradi vsebinske napake obstaja neskladje med sodbo in potrdilom;

(b) umakne, kadar je bilo očitno napačno odobreno glede na pravila, določena v tej uredbi.

2. Za popravke ali umik potrdila o evropskem nalogu za izvršbo se uporablja zakonodaja države članice izvora.

3. Zahteva po popravku ali umiku potrdila o evropskem nalogu za izvršbo se lahko opravi z uporabo standardnega obrazca iz Priloge VI.

4. Pritožba proti izdaji potrdila o evropskem nalogu za izvršbo ni dovoljena.“

8 Člen 13 navedene uredbe, naslovljen: „Vročitev z dokazilom o dolžnikovem prejemu“, določa:

„1. Listina o začetku postopka ali enakovredna listina se lahko vroči dolžniku na enega od naslednjih načinov:

(a) z osebno vročitvijo, ki jo potrjuje potrdilo o prejemu, vključno z datumom prejema, ki ga podpiše dolžnik;

(b) z osebno vročitvijo, ki jo potrjuje dokument, podpisan s strani pristojne osebe, ki je opravila vročitev, z navedbo, da je dolžnik prejel listino ali je brez pravne utemeljitve zavrnil njen sprejem, ter datum vročitve;

(c) s poštno vročitvijo, ki jo potrjuje potrdilo o prejemu, vključno z datumom prejema, ki ga dolžnik podpiše in vrne;

(d) z vročitvijo preko elektronskega sredstva prenosa kot je telefaks ali e-pošta, ki jo potrjuje potrdilo o prejemu, vključno z datumom prejema, ki ga dolžnik podpiše in vrne.

2. Vsi sodni pozivi na sodno obravnavo se lahko vročijo dolžniku v skladu z odstavkom 1 ali ustno na prejšnji sodni obravnavi o istem zahtevku in se zapišejo v zapisniku te prejšnje sodne obravnave.“

9 Člen 14 Uredbe št. 805/2004, naslovljen: „Vročitev brez dokazila o dolžnikovem prejemu“, določa:

„1. Vročitev listine o začetku postopka ali enakovredne listine in vseh sodnih pozivov na sodno obravnavo dolžniku se lahko opravi tudi na enega od naslednjih načinov:

(a) z osebno vročitvijo na osebnem naslovu dolžnika osebam, ki živijo v istem gospodinjstvu kot dolžnik ali so tam zaposlene;

(b) v primeru samozaposlenega dolžnika ali pravne osebe z osebno vročitvijo v poslovnih prostorih dolžnika osebam, ki jih zaposluje dolžnik;

(c) z oddajo listine v poštni nabiralnik dolžnika;

(d) z deponiranjem listine na poštnem uradu ali pri pristojnem javnem organu in oddajo pisnega obvestila o tem deponiranju v poštni nabiralnik dolžnika, če pisno obvestilo jasno označuje naravo listine kot sodne listine ali pravni učinek pisnega obvestila kot izvršitev vročitve in začetek teka rokov;

(e) s poštno vročitvijo brez dokazila na podlagi odstavka 3, ko ima dolžnik svoj naslov v državi članici izvora;

(f) z elektronskimi sredstvi prenosa, ki jih potrdi avtomatska potrditev oddaje, če je dolžnik to metodo vročanja izrecno sprejel vnaprej.

2. V tej uredbi vročitev na podlagi odstavka 1 ni sprejemljiva, če dolžnikov naslov ni poznan z gotovostjo.

3. Vročitev na podlagi odstavka 1, (a) do (d), se potrdi z:

(a) dokumentom, podpisanim s strani pristojne osebe, ki je opravila vročitev, z navedbo:

(i) uporabljenega načina vročitve; in

(ii) datuma vročitve; in

(iii) kadar je bila listina vročena drugi osebi in ne dolžniku, imena te osebe in njenega razmerja do dolžnika;

ali

(b) potrdilom o prejemu s strani osebe, ki ji je bila listina vročena, za namen odstavkov 1(a) in (b).“

10 Člen 19 iste uredbe, naslovljen: „Minimalni standardi za pravno sredstvo v izjemnih primerih“, določa:

„1. Poleg členov 13 do 18 se sodba lahko potrdi kot evropski nalog za izvršbo samo, če je dolžnik po zakonodaji države članice izvora upravičen zoper sodbo vložiti pravno sredstvo, kadar:

(a) (i) je bila listina o začetku postopka ali enakovredna listina ali, kjer je to primerno, poziv na sodno zaslišanje, vročen na enega od načinov, ki jih določa člen 14; in

(ii) vročitev brez njegove krivde ni bila opravljena pravočasno, da bi mu omogočila pripraviti svojo obrambo; ali

ali

(b) je višja sila ali izredne okoliščine preprečile dolžniku, da bi brez njegove krivde ugovarjal zahtevku,

če v obeh primerih nemudoma ukrepa.

2. Ta člen ne posega v možnost držav članic, da omogočijo uveljavljanje pravnega sredstva zoper sodbo pod ugodnejšimi pogoji kot pa so tisti iz odstavka 1.“

11 Člen 21 Uredbe št. 805/2004, naslovljen „Zavrnitev izvršbe“, določa:

„1. Pristojno sodišče v državi članici izvršbe na zahtevo dolžnika zavrne izvršbo, če je sodba, potrjena kot evropski nalog za izvršbo, nezdružljiva s prejšnjo sodbo, izdano v katerikoli državi članici ali tretji državi, če:

(a) je prejšnja sodba temeljila na istem dejanskem stanju in je bila izdana med istimi strankami; in

(b) je bila prejšnja sodba izdana v državi članici izvršbe ali izpolnjuje pogoje, potrebne za priznanje v državi članici izvršbe; in

(c) nezdružljivost ni bila in ni mogla biti upoštevana kot ugovor v sodnem postopku v državi članici izvora.

2. Pod nobenim pogojem pa se sodba ali njena potrditev kot evropski nalog za izvršbo v državi članici izvršbe ne sme preverjati glede vsebine.“

12 Člen 30 te uredbe, naslovljen: „Informacije v zvezi s postopki sodnega varstva, jeziki in organi“, določa:

„1. Države članice obvestijo Komisijo o:

(a) postopkih za popravke in umik iz člena 10(2) in za pravno sredstvo iz člena 19(1);

[…]“

Belgijsko pravo

13 Člen 50 postopkovnega zakonika določa:

„Prekluzivni roki se ne morejo niti skrajšati niti podaljšati, kljub soglasju strank, razen v primeru in pod pogoji, določenimi v zakonu.

Če pa se rok za pritožbo ali ugovor, določen v členih 1048, 1051 in 1253c(c) in (d), začne in konča med sodnimi počitnicami, se podaljša do petnajstega dne naslednjega sodnega leta.“

14 Člen 55 tega zakonika določa:

„Če je z zakonom določeno, da se stranki, ki v Belgiji nima ne stalnega ne začasnega prebivališča, ne naslova za vročanje, podaljša postavljeni rok, je to podaljšanje:

1. petnajst dni, če stranka prebiva v državi, ki meji na Belgijo ali v Združenem kraljestvu Velika Britanija [in Severna Irska];

2. trideset dni, če prebiva v drugi evropski državi;

3. osemdeset dni, če prebiva drugje na svetu.“

15 Člen 860 tega zakonika določa:

„Ne glede na opuščeno formalnost ali storjeno nepravilnost nobenega postopkovnega akta ni mogoče razglasiti za ničen, če ničnost ni izrecno določena z zakonom.

Roki, določeni za vložitev pravnega sredstva so prekluzivni.

Drugi roki so prekluzivni, samo če to določa zakon.“

16 Člen 1047 tega zakonika določa:

„Zoper vsako zamudno sodbo je mogoče vložiti pravno sredstvo, razen v primeru izjem, določenih z zakonom. […]“

17 Člen 1048 postopkovnega zakonika določa:

„Razen rokov, določenih v nadnacionalnih ali mednarodnih določbah, je rok za vložitev ugovora en mesec od vročitve sodbe ali njene vročitve v skladu s členom 792(2) in (3).

Če stranka, ki se postopka ni udeležila, v Belgiji nima niti stalnega niti začasnega prebivališča niti naslova za vročanje, se rok za ugovor podaljša v skladu s členom 55.“

18 Člen 1051 postopkovnega zakonika določa:

„Razen rokov, določenih v zavezujočih nadnacionalnih ali mednarodnih določbah, je rok za vložitev pravnega sredstva en mesec od vročitve sodbe ali njene vročitve v skladu s členom 792(2) in (3).

Ta rok začne teči od dneva vročitve sodbe tudi za stranko, ki je predlagala vročitev sodbe.

Če ena od strank, ki ji je bila sodba vročena ali na predlog katere se vroča sodba, v Belgiji nima niti stalnega niti začasnega prebivališča niti naslova za vročanje, se rok za ugovor podaljša v skladu z določbami člena 55.

[…]“

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

19 Družba Imtech Marine je za družbo Radio Hellenic opravila različne storitve, za katere ji je ta dolgovala 23.506,99 EUR. V skladu s splošnimi pogoji družbe Imtech Marine se v primeru neplačila uporabi določba o 10-odstotni pogodbeni kazni in zamudnih obrestih po 12-odstotni letni obrestni meri.

20 Družba Radio Hellenic kljub več opominom ni izpolnila svoje obveznosti plačila.

21 Z vlogo, vloženo 25. marca 2013, je družba Imtech Marine rechtbank van koophandel te Antwerpen (gospodarsko sodišče v Antwerpnu) predlagala, naj družbi Radio Hellenic naloži plačilo dolgovanih zneskov in naj sodbo, s katero bo naloženo to plačilo, na podlagi Uredbe št. 805/2004 potrdi kot evropski nalog za izvršbo. To sodišče je s sodbo z dne 5. junija 2013 ta predlog razglasilo za dopusten in delno utemeljen. Družbi Radio Hellenic je bilo naloženo plačilo 23.506,99 EUR skupaj s pogodbeno kaznijo v višini 10 % in z zamudnimi obrestmi. Kljub temu je to sodišče odločilo, da te sodbe ni mogoče potrditi kot evropski nalog za izvršbo, ker notranja zakonodaja ni ustrezna.

22 Družba Imtech Marine je 3. septembra 2013 zoper to sodbo vložila pritožbo pri predložitvenem sodišču. V pritožbi je predlagala, naj se sodba potrdi kot evropski nalog za izvršbo v smislu Uredbe št. 805/2004.

23 Predložitveno sodišče poudarja, da je vprašanje, ali je belgijsko pravo v skladu z zahtevami iz člena 19 Uredbe št. 805/2004, res sporno, prav tako kot pristojnosti sodnika in sodnega tajnika glede potrditve sodbe za evropski nalog za izvršbo. Opustitev nacionalnega zakonodajalca naj bi za posameznike povzročila pravno negotovost. Čeprav je uredba neposredno uporabljiva, so belgijska sodišča precej zadržana pri potrjevanju sodb za evropske naloge za izvršbo.

24 Predložitveno sodišče zlasti poudarja, da lahko v postopku s pravnim sredstvom iz člena 19(1) Uredbe št. 805/2004 rok za pritožbo zoper zamudno sodbo v belgijskem pravu poteče, še preden ga lahko dolžnik izkoristi.

25 V takih okoliščinah je hof van beroep te Antwerpen (pritožbeno sodišče v Antwerpnu) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali gre za kršitev člena 288 [PDEU], če se Uredba [št. 805/2004] ne uporablja neposredno, ker

(a) belgijski zakonodajalec te uredbe ni prenesel v belgijsko pravo in

(b) belgijski zakonodajalec v belgijsko pravo – čeprav določa možnosti ugovora in pritožbe – ni vključil postopka s pravnim sredstvom?

2. Če je odgovor na prvo vprašanje nikalen: kako je treba ob upoštevanju tega, da je uredba neposredno veljavna, razumeti izraz ‚zoper sodbo vložiti pravno sredstvo' iz člena 19(1) Uredbe št. 805/2004? Ali je treba postopek s pravnim sredstvom določiti, le če je bil sodni poziv/začetni procesni akt vročen v skladu s členom 14 te uredbe, to pomeni brez dokazila o prejemu? Ali belgijsko pravo z ugovorom v skladu s členom 1047 in naslednjimi belgijskega postopkovnega zakonika in pritožbo v skladu s členom 1050 in naslednjimi tega zakonika ne zagotavlja zadostnih jamstev, da bi izpolnilo zahteve „postopka s pravnim sredstvom" v skladu s členom 19(1) te uredbe?

3. Ali člen 50 belgijskega postopkovnega zakonika, v skladu s katerim se prekluzivni roki, določeni v členih 860(2), 55 in 1048 tega zakonika, v primerih višje sile ali zaradi izrednih okoliščin, ki so neodvisne od volje zadevne osebe, lahko podaljšajo, zagotavlja zadostno varstvo v smislu člena 19(1)(b) Uredbe št. 805/2004?

4. Ali je potrditev za evropski nalog za izvršbo nespornih zahtevkov sodna odločba, ki jo je treba zahtevati z začetnim procesnim aktom? Če je odgovor pritrdilen: ali mora sodbo kot evropski nalog za izvršbo potrditi sodnik, sodni tajnik pa mora izdati potrdilo o evropskem nalogu za izvršbo?

   Če je odgovor nikalen: ali je lahko naloga sodnega tajnika, da sodbo potrdi kot evropski nalog za izvršbo?

5. Če potrditev za evropski nalog za izvršbo ni sodna odločba: ali lahko vlagatelj, ki potrditve za evropski nalog za izvršbo ni zahteval z začetnim procesnim aktom, naknadno – to pomeni po tem, ko je sodba postala pravnomočna – pri sodnem tajniku zahteva potrditev sodbe za evropski nalog za izvršbo?"

26 Predložitvenemu sodišču je bila 7. avgusta 2014 poslana zahteva za pojasnila, na katero je to odgovorilo 16. oktobra 2014.

Vprašanja za predhodno odločanje

Prvo vprašanje

27 S prvim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 19 Uredbe št. 805/2004 v povezavi s členom 288 PDEU razlagati tako, da državam članicam nalaga, da v notranjem pravu uvedejo postopek s pravnim sredstvom, kakršen je določen z navedenim členom 19.

28 Člen 19 navedene uredbe določa, da se sodba lahko potrdi kot evropski nalog za izvršbo, samo če je dolžnik po zakonodaji države članice izvora upravičen zoper sodbo vložiti pravno sredstvo. V skladu z uvodno izjavo 19 Uredbe št. 805/2004 pa ta ne pomeni obveznosti za države članice, da prilagodijo svojo nacionalno zakonodajo minimalnim postopkovnim standardom, ki jih določa, torej niti, da določijo poseben postopek s pravnim sredstvom v smislu navedenega člena 19.

29 Edina posledica neobstoja postopka s pravnim sredstvom je, kot določa člen 19 Uredbe št. 805/2004, nemožnost potrditve odločbe za evropski nalog za izvršbo pod pogoji, ki jih določa ta uredba.

30 V teh okoliščinah in neodvisno od obveznosti držav članic, da na podlagi člena 30(1)(a) te Uredbe Komisijo obvestijo o postopku s pravnim sredstvom, ki naj bi morda obstajal v notranjem pravu, država članica, ki v skladu z isto uredbo izbere, da ne bo prilagodila svoje zakonodaje, ne krši člena 288 PDEU.

31 Na prvo vprašanje je torej treba odgovoriti, da je treba člen 19 Uredbe št. 805/2004 v povezavi s členom 288 PDEU razlagati tako, da državam članicam ne nalaga, da v notranjem pravu določijo postopek s pravnim sredstvom, kakršen je določen z navedenim členom 19.

Drugo in tretje vprašanje

32 Z drugim in tretjim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, katere pogoje postavlja člen 19(1) Uredbe št. 805/2004 za potrditev zamudne sodbe za evropski nalog za izvršbo.

33 Člen 19(1) Uredbe št. 805/2004 določa, da se v primerih iz odstavka 1(a) in (b) tega člena, sodba lahko potrdi kot evropski nalog za izvršbo, samo če je dolžnik po zakonodaji države članice izvora upravičen zoper zadevno sodbo vložiti pravno sredstvo.

34 Primer iz člena 19(1)(a) Uredbe št. 805/2004 se nanaša na to, da je bil začetni procesni akt ali enakovredna listina vročena dolžniku na enega od načinov, ki jih določa člen 14 te uredbe, vendar vročitev brez njegove krivde ni bila opravljena pravočasno, da bi mu omogočila pripraviti obrambo.

35 V člen 19(1)(b) Uredbe št. 805/2004 pa spada primer, v katerem dolžnik zaradi višje sile ali izrednih okoliščin ni mogel brez svoje krivde izpodbijati zahtevka. Ta primer se lahko nanaša tudi na položaj, v katerem bi ta preprečitev obstajala v fazi, v kateri začne teči rok za vložitev pravnega sredstva zoper zadevno odločbo.

36 Čeprav bi lahko države članice v svojem nacionalnem pravu vzpostavile poseben postopek s pravnim sredstvom zoper odločbe v primerih iz člena 19(1)(a) in (b) Uredbe št. 805/2004, pa tudi ni izključeno, da postopki, ki so v državi članici obstajali pred začetkom veljave te uredbe, omogočajo dolžniku, da vloži tako pravno sredstvo. Brez vpliva na obveznost držav članic, da Komisijo v skladu s členom 30(1)(a) navedene uredbe obvestijo o zadevnih postopkih, pa na podlagi člena 288 PDEU vsi zavezujoči elementi te uredbe pomenijo obveznost za sodišče, ki mu je bila predložena zahteva za potrditev, da preuči, ali je pogoj, ki ga v zvezi s tem določa člen 19(1) te uredbe, izpolnjen, namreč, ali notranje pravo dejansko in brez izjeme omogoča pravno sredstvo zoper zadevno odločbo v teh primerih.

37 Kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 24 sklepnih predlogov, ker postopek s pravnim sredstvom ni urejen v pravu Unije in ker se Uredba št. 805/2004 izrecno sklicuje na zakonodajo države članice izvora, gre lahko za pravna sredstva, ki dovolj spoštujejo pravico dolžnika do obrambe in pravico do poštenega sojenja iz uvodnih izjav 10 in 11 Uredbe št. 805/2004.

38 Za spoštovanje pravice dolžnika do obrambe in pravice do poštenega sojenja, ki ju zagotavlja člen 47(2) Listine, je treba zahtevati, da zadevna pravna sredstva, da bi lahko pomenila postopek s pravnim sredstvom v smislu člena 19(1) Uredbe št. 805/2004, ki se razlaga ob upoštevanju njene uvodne izjave 14, omogočajo, prvič, popolni ponovni, pravni in dejanski, preizkus odločbe.

39 Drugič, navedena pravna sredstva morajo omogočiti dolžniku, ki se sklicuje na enega od primerov iz členov 19(1)(a) in (b) te uredbe, da vloži pravno sredstvo zunaj običajnih rokov, ki jih določa nacionalno pravo za vložitev ugovora ali pritožbe zoper odločbo. To velja zlasti v primeru, če nacionalno pravo določa možnost podaljšanja teh rokov, tako da ti začnejo znova teči, najprej od dne, ko je imel dolžnik dejansko možnost, da se seznani z vsebino odločbe ali da vloži pravno sredstvo.

40 Notranje pravo mora, da bi bile, natančneje, izpolnjene zahteve iz člena 19(1)(b) Uredbe št. 805/2004, omogočiti táko podaljšanje rokov za vložitev pravnih sredstev tako v primeru višje sile kot v primeru izrednih okoliščin, ki niso odvisne od volje dolžnika, ker ta določba razlikuje med tema pojmoma.

41 Informacije, ki jih je predložilo predložitveno sodišče, kažejo na to, da sta v belgijskem pravnem redu določeni v bistvenem dve pravni sredstvi za izpodbijanje odločbe v zadevi, kakršna je ta v postopku v glavni stvari, in sicer ugovor, posebej določen za izpodbijanje zamudnih sodb iz člena 1047 in naslednjih postopkovnega zakonika, in pritožba iz člena 1050 in naslednjih postopkovnega zakonika. Naloga predložitvenega sodišča, ki je edino pristojno za razlago teh določb notranjega prava, je, da izpelje posledice razlage člena 19(1) Uredbe št. 805/2004, podane v točkah od 38 do 40 te sodbe, in da ugotovi, ali nacionalna zakonodaja izpolnjuje minimalne zahteve glede postopka, ki jih uvaja ta določba. V takem primeru in če so za to izpolnjeni vsi drugi pogoji, je naloga tega sodišča, da opravi potrditev.

42 Ob upoštevanju navedenega je treba na drugo in tretje vprašanje za predhodno odločanje odgovoriti, da je treba člen 19(1) Uredbe št. 805/2004 razlagati tako, da se mora sodišče, pri katerem je bila vložena zahteva za potrditev zamudne sodbe za evropski nalog za izvršbo, prepričati, da njegovo notranje pravo dejansko in brez izjem omogoča ponovni popolni, pravni in dejanski preizkus take odločbe v obeh primerih iz te določbe in da omogoča podaljšanje rokov za vložitev pravnega sredstva zoper sodbo o nespornem zahtevku ne samo v primeru višje sile, ampak tudi če so druge izredne okoliščine, neodvisne od volje dolžnika, temu onemogočile, da izpodbija zadevno terjatev.

Četrto in peto vprašanje

43 S četrtim in petim vprašanjem, ki ju je treba obravnavati skupaj, predložitveno sodišče želi v bistvu izvedeti, ali je treba člen 6 Uredbe št. 805/2004 razlagati tako, da je potrditev sodbe za evropski nalog za izvršbo sodna odločba, ki je torej pridržana sodniku in ki jo je treba zahtevati z začetnim procesnim aktom.

44 Člen 6(1) Uredbe št. 805/2004 določa, da se potrditev sodbe o nespornem zahtevku za evropski nalog za izvršbo zahteva od sodišča izvora, ne da bi bilo pojasnjeno, kdo je znotraj tega sodišča pristojen za tako potrditev.

45 Ob tem je glede na sistematiko Uredbe št. 805/2004 mogoče razlikovati med potrditvijo sodbe za evropski nalog za izvršbo v pravem pomenu besede in formalnim dejanjem izdaje potrdila, ki ga določa člen 9 te uredbe. Kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 52 sklepnih predlogov, to formalno dejanje, potem ko je bila sprejeta odločitev glede potrditve za evropski nalog za izvršbo, ni nujno dejanje, ki ga mora opraviti sodnik, tako da se ga lahko prepusti sodnemu tajniku.

46 Nasprotno pa potrditev v pravem pomenu besede zahteva sodni preizkus pogojev, ki jih določa Uredba št. 805/2004.

47 Pravne kvalifikacije sodnika so namreč nujne za pravilno presojo – v okoliščinah negotovosti glede spoštovanja minimalnih standardov za zagotavljanje spoštovanja pravice dolžnika do obrambe in pravice do poštenega sojenja – notranjih pravnih sredstev v skladu s točkami od 38 do 40 te sodbe. Poleg tega lahko samo sodišče v smislu člena 267 PDEU zagotovi, da so minimalni standardi, ki jih določa Uredba št. 805/2004, prek predloga za sprejetje predhodne odločbe Sodišču predmet enotne razlage in uporabe v Evropski uniji.

48 Glede vprašanja, ali je treba potrditev odločbe za evropski nalog za izvršbo zahtevati z začetnim procesnim aktom, člen 6 Uredbe št. 805/2004 določa, da se sodba o nespornem zahtevku, izdana v državi članici, na zahtevo sodišča izvora kadar koli potrdi kot evropski nalog za izvršbo.

49 Poleg tega, kot je poudaril generalni pravobranilec v točki 56 sklepnih predlogov, ne bi bilo smiselno zahtevati, da se zahteva za potrditev vedno vloži skupaj z začetnim procesnim aktom, ker v tej fazi še ni mogoče vedeti, ali bo zahtevek izpodbijan in ali bo zato odločba, ki bo izdana na koncu tega postopka, izpolnjevala zahteve, potrebne za to, da bo potrjena kot evropski nalog za izvršbo.

50 Na podlagi navedenega je treba na četrto in peto vprašanje odgovoriti, da je treba člen 6 Uredbe št. 805/2004 razlagati tako, da je treba potrditev sodbe za evropski nalog za izvršbo, ki jo je mogoče zahtevati kadarkoli, pridržati sodniku.

Stroški

51 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. **Člen 19 Uredbe Evropskega parlamenta in Sveta (ES) št. 805/2004 z dne 21. aprila 2004 o uvedbi evropskega naloga za izvršbo nespornih zahtevkov v povezavi s členom 288 PDEU je treba razlagati tako, da državam članicam ne nalaga, da v notranjem pravu določijo postopek s pravnim sredstvom, kot je določen z navedenim členom 19.**

2. **Člen 19(1) Uredbe št. 805/2004 je treba razlagati tako, da se mora sodišče, pri katerem je bila vložena zahteva za potrditev zamudne sodbe za evropski nalog za izvršbo, prepričati, da njegovo notranje pravo dejansko in brez izjem omogoča ponovni popolni, pravni in dejanski preizkus take odločbe v obeh primerih iz te določbe in da omogoča podaljšanje rokov za vložitev pravnega sredstva zoper odločbo o nespornem zahtevku ne samo v primeru višje sile, ampak tudi če so druge izredne okoliščine, neodvisne od volje dolžnika, temu onemogočile, da izpodbija zadevno terjatev.**

3. **Člen 6 Uredbe št. 805/2004 je treba razlagati tako, da je treba potrditev sodbe za evropski nalog za izvršbo, ki jo je mogoče zahtevati kadarkoli, pridržati sodniku.**

Podpisi